

Мобилни мрежи

Кога сте подалеку од Wi-Fi врска, мобилната мрежа ви овозможува да останете поврзани со интернет.

Што е мобилна мрежа?

Мобилната мрежа е составена од голем број специјални предаватели што се во сопственост на телефонски или интернет компании. Тие предаватели се обично на високи кули или згради, и се поставени на еднакви растојанија во внатрешноста и во градовите. Тие праќаат сигнали што им овозможуваат на мобилните телефони да се поврзат со интернетот и да праќаат и примаат повици.

- Денес повеќето мобилни телефони се „умни телефони“ (smartphones), нешто како мали рачни компјутери. Тие се поврзуваат со интернет користејќи ја најблиската кула за мобилна телефонија.
- Мобилните мрежи понекогаш се нарекуваат 4G (кратенка за „четврта генерација“). Наскоро ќе биде достапна мрежата 5G („петта генерација“). 5G ќе биде побрза од 4G.
- Умниот телефон служи за многу работи, а не само за водење разговори. На него може да се прикажуваат интернет страници, гледаат слики, добиваат имејл пораки и дури да се гледаат филмови. Таа интернет содржина се нарекува **data**. Мобилната мрежа ја пренесува таа data безжично и нѝ овозможува да останеме поврзани и кога сме надвор.
- За поврзување со мобилна мрежа на мобилниот телефон ќе треба договор или план со телефонска компанија и/или со **давател на интернет услуга (internet service provider или накучо ISP)**. Договорот или планот дава извесно количество на data месечно.
- Количеството на data со планот за вашиот мобилен телефон ќе биде многу помало одошто со планот за вашиот домашен интернет.
- Кога сте дома, вашиот домашен мобилен телефон може да биде програмиран да користи Wi-Fi и data од вашиот домашен интернет план. Тоа помага да штедите пари, чувајќи ја мобилните data за користење само кога сте надвор.

Умните телефони се поврзуваат со интернет користејќи ја најблиската кула за мобилна телефонија

			
\$60 a month	\$100 a month	\$30 a month	\$59 a month
10GB data	500GB data	2GB data	250GB data

Мобилните планови нудат многу помалку data одошто домашните интернет планови

Мобилни мрежи

Во што е разликата меѓу мобилна мрежа и Wi-Fi?

И мобилната мрежа и Wi-Fi ви овозможуваат да ги поврзете апаратите со интернет без вклучување на кабли, но тие се различни на неколку начини.

- Вие можете да поврзете оспособен апарат со мобилна data мрежа речиси секаде.
- За да користите Wi-Fi мрежа, треба да не бидете оддалечени од рутерот повеќе од триесетина метри.
- Ако сте во град, речиси секогаш би требало да имате добра мобилна data врска.
- Врската за мобилни телефони може да биде непрекината во некои делови на внатрешноста, но во мнозинството од поголемите населби мобилниот интернет е добар.

Мобилен телефон може цело време да остане поврзан со интернет без кабли

Како се вклучувам во мобилна мрежа?

Вклучувањето во мобилна data мрежа е лесно.

- За да користите мобилна data, вашиот апарат мора да може да се поврзе со мобилна data мрежа.
- Најчестиот вид на апарат за поврзување со мобилна мрежа е мобилен телефон.
- Меѓутоа, некои таблети и компјутери исто така можат да користат мобилен data план за да се поврзат со интернет – тоа зависи од карактеристиките на апаратот. Дознајте повеќе во поглавјето подолу **Кои видови апарати може да користат мобилни мрежи?**
- Кога со нов мобилен телефон купувате и мобилен data план, телефонот автоматски ќе се поврзе со интернет.
- За разлика од домашната Wi-Fi мрежа, вие не користите лозинка (password) за да се поврзете.
- Наместо тоа, вашиот телефон има единствена SIM картичка. Во SIM картичката е вашиот мобилен телефонски број и други информации за идентификација на вашиот план.
- Вие може да користите мобилна data секогаш кога имате прием (reception), и кога редовно плаќате за вашиот план за мобилен телефон.

Во SIM картичката добиена од вашата компанија за мобилна телефонија се наоѓа вашиот мобилен data план

Мобилни мрежи

- Ако сакате да ја смените компанијата за мобилна телефонија, новата компанија ќе ви даде нова SIM картичка.
- Вие може да го задржите бројот на мобилниот телефон дури и ако ја смените компанијата. Едноставно побарајте вашиот телефонски број да биде префрлен во новата SIM картичка.
- Или, ако купите нов телефон, обично можете да ја ставите вашата стара SIM картичка во новиот телефон, за да го задржите истиот број и план.

‘Обично можете вашата стара SIM картичка да ја ставите во новиот телефон за да го задржите истиот телефонски број.’

Кои видови апарати може да користат мобилни мрежи?

Мобилни мрежи можат да користат и други апарати, а не само мобилните телефони

- Мобилниот телефон најчесто ќе го користите за да се вклучите на интернет преку мобилна мрежа.
- Меѓутоа, некои notebook компјутери и таблети можат исто така да работат.
- Тие обично имаат ознака или име во кои се вклучени 4G, LTE или Cellular.
- Тие апарати исто така користат SIM картичка.
- Друга опција се нарекува **mobile broadband**. Тоа е мала направа што се поврзува со мобилната data мрежа, а потоа испраќа Wi-Fi сигнал.
- Вие можете да го поврзете Wi-Fi на вашиот компјутер со mobile broadband, токму како тоа да е вашата домашна Wi-Fi мрежа.
- Запамтете, мобилната интернет data е поскапа од домашната интернет data.

Мобилна broadband направа го поврзува компјутерот со интернетот преку мобилна мрежа

Мобилни мрежи

Како да се добие повеќе помош во врска со мобилните мрежи

Како да се одбере план за мобилна мрежа што најмногу ви одговара.

- Има многу опции за поврзување со мобилните мрежи, со можност да се избира: има различни компании, договори со различно времетраење и сметки со претплата (pre-paid) или плаќање по користење (post-paid).
- Вие може да нарачате мобилен телефон и план од некоја интернет страница, но многубројните опции може да бидат збунувачки.
- Обично е најдобро да се отиде во продавници на компании за мобилни телефони и на вработените да им се објасни како планирате да го користите вашиот мобилен телефон.
- Имајте предвид дека продавачот може да се обиде да ви продаде поголем и поскап план одошто вам ви треба.
- Бидете претпазливи во поглед на специјални понуди, на пример бесплатно гледање на телевизиски канали што се плаќаат. Некои понуди се бесплатни неколку месеци, а потоа треба да се доплатува.

Компаниите за мобилни телефони може да ви помогнат да го изберете вистинскиот план

MOBILE DATA PLANS			
\$25 a month	\$45 a month	\$75 a month	\$100 a month
1GB data	2GB data	5GB data	12GB data

Постои голем избор на мобилни планови

Мобилните планови обично се во три или четири големини. Поскапите планови обично даваат поголемо количество на data.

- Ако мобилна data ја користите за да проверите основни информации, веројатно вам ви треба само мал план.
- За редовно користење на интернет страници и за гледање и размена на слики (на пример, преку Facebook) може да ви треба среден план.
- Ако водите видео разговори, гледате телевизија и филмови на интернет додека сте надвор од дома, веројатно ви треба голем или многу голем план.